

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. IV.

Broj 46.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 1.70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 2.25. Na po i na cijelu godinu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 fillira.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
14. studenoga 1909.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcionom dijelu 20 fill. u oglasnom 10 fill. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Općinski izbori konačno riješeni.

Ovih dana stigla je konačno vrhovna rješitba zemaljske vlade, kojom se potvrđuje i izbor one četvorice trgovačkih zastupnika, koji su birani kod užih izbora dne 27. travnja i 7. svibnja t. g. Time je napokon novo trg. zastupstvo postalo potpuno.

Punih 15 mjeseci trebalo je, da se riješe svi oni nebrojeni utoci, što ih je marljivo sastavljao župnik Forko, te slao na više oblasti sa potpisima naših općinara iz Gornjega kraja, ne bi li uništio zakonito obavljene izbore. Punih 15 mjeseci prošlo je, u kojima se je samoborsko gradjanstvo radi neistinito sastavljenih utoka, radi raznih napadaja, podvala i uvrijeda sa strane župnika Forka i drugova nalazilo u neprestanoj trzavici, mržnji, pače i neprijateljstvu. Svi utoci župnika Forka doživjeli su istu žalosnu sudbinu: Svi su redom odbijeni kao **skroz neosnovani**, i time je župnik Forko doživio porazni fiasko, negovoreći još o raznim sablaznima, koje su se medjutim dogodile.

Nije nam do toga, da opet sve one žalosne pojave i događaje reasumiramo, koji su se u to doba zbili, ali je apsolutno potrebno, da se obazremo na jedno glavno orudje kojim se uzbudjivalo općinstvo i agitiralo za potpise na utoke. Svatko zna, da je to bilo širenje jedne tendenciozne neistine: da mali porezovnici mogu birati one iz velikog poreza. Kako je poznato, izborna perioda staroga zastupstva istekla je koncem srpnja 1908. Mjesec dana prije novoga izbora spomenuli smo mi u „Samoborskom listu“ činjenicu, da se do sada u Samoboru biralo neispravno, te smo istakli jasne zakonske ustanove prema kojima mali porezovnici ne mogu birati onih iz velepora. To je bila naša dužnost kao javnom glasilu, da informiramo istinski gradjanstvo u svim pitanjima izbora. Kad smo bili zapodjeli ovo pitanje, zaista nismo slutili, da će točno vršenje ove ustanove zakona biti sudbonosno po župnika Forka, premda da iskreno kažemo, ne bi nas ni ovaki slučaj mogao odvratiti, da zastupamo istinu i izvršimo pošteno naš zadatak prema našim čitačima i gradjanstvu.

Na izboru velepora župnik Forko nije dobio niti jednog jedinog glasa. Protiv izbora uložio je dakako utok, ali se osim toga obratio na male porezovnike htijući biti ovdje biran, gdje je morao dobro znati da mu po izričnoj ustanovi zakona nema mjesta kao veleporozniku.

Tako je počeo, raditi i agitirati za sebe u Gornjem kraju. Ova nam je agitacija svima dobro poznata i ne ćemo je zaboraviti. Konstatirati moramo samo, da je tu župnik Forko mnogo naglašivao terete, namet i sirotinju. Općinari mu Gornjeg kraja usprkos naših opomena da veliki poreznik ne može biti biran od malih, povjerovali su i na izboru glasovaše za nj i veleporoznika Levičara.

Predsjednik povjerenstva uzeo je, kako to izrično propisuje zakon, kao da ovi glasovi nisu niti predani. No župnik Forko ne miruje nego sastavlja dalje utoke, piše ponizna privatna pisma na bivšega podbana Crnkovića, denuncira nedužne ljude i doživljuje napokon, da ga čitava hrvatska javnost u glasilima jednodušno osudi. A želja da pošto poto udje u zastupstvo ipak mu se ne ispunja, jer mu priječi jasno slovo zakona.

Osim što je župnik Forko u ovo vrijeme borbe napadao na pojedine skupine, činovnike i t. d., napadao je osobito bijesno na naš list, jer smo prvi naglasili jedno zakonito stajalište, koje slučajno nije bilo u prilog župniku Forku. Mi smo te napadaje uvijek suzbijali najjačim oružjem: čistom istinom. Kad već dokazima nismo mogli da svima otvorimo oči, čekali smo mirne duše, da nam vrijeme dađe pravo, da se vidi, tko je zastupao istinu.

I to je vrijeme došlo. Sve oblasti od najniže do najviše i u svim svojim rješenjima naglasile su isto što i mi: **mali porezovnici ne mogu izabrati velikih porezovnika**, pa su prema slovu zakona otputile sve utoke i potvrdile izbor.

Sada mogu napokon i slijepci progledati, te vidiu na kojoj je strani pravo i da li smo mi pošteno služili istini. Dugo je to doduše trajalo, ali je dobra lekcija za sve, koji samo lahkoumno vjeruju šupljim frazama, te se dađu zavesti krivim tumačenjem i izvrtanjem činjenica. Župniku Forku, koji je radi svoga izbora uznemirio čitavo gradjanstvo, odgovorili smo na svaki njegov napadaj po zaslugi, njegove pak pomagalice, koliko su god zaslužili, da ih se radi tvrdoglavosti dobrano pokudi, više smo sažaljevali; bili su napokon samo zlo upućeni u zakon i služili su i ne znajući osobnim ciljevima pojedinca.

Mi se pak nadamo, da se je ovim svršlo jedan ne samo neugodni, nego i izravno sramotni odlomak iz povijesti Samobora.

25-godišnjica prve hrv. tvornice štapova baruna Allnocha u Bregani.

Prošavšeg se tjedna navršilo punih 25 godina, što je blagopokojni Osvald barun Allnoch počeo s uređivanjem tvornice štapova za sunco i kišobrane te štapova za šetnju, i time udario osnov današnjoj tvornici štapova u Bregani, koja služi na čast njegovu imenu i uspomeni.

Kao što je svaki početak težak, tako je naravski bio i ovaj. Trebalo je uložiti ovelu svotu, a bez ikakove subvencije od vlade, tu je trebalo duboko posegnuti u svoj vlastiti džep, a ne znaš hoće li od toga pothvata biti prave koristi i uspjeha, jer svaki čas mogu nastupiti zapreke. Za ovaki novi naum traži se doista znatne energije, odlučnosti, prijevora i samopouzdanja. Svega je toga bilo u punoj mjeri u vrijednog osnivača, kojeg nijesu smele sve te prve neprilike. Njegov odvažni i pothvatni duh, jaka volja i dobar pogled nadvlada sve zapreke, te odvažno odlučio s lozinkom: Što Bog dađe.

Pokojni barun Allnoch uz strukovnjaka i kroz 18 godina bivšeg ravnatelja g. Ferdu Brunera iz Požuna, počeo tako živo i neumorno djelovati, da se je napredak u tvornici vidno opažao, i već prvi tjedni rada u mladoj fabrici pokazali su, da je čitava uredba postavljena na pravu osnovicu. Kako se brzo napredovalo, najljepši je dokaz i to, da se već u veljači 1885 imalo izradjenih uzoraka pojedinih štapova, koji su se mogli poslati raznim mušterijama na ogled.

Barun Allnoch po čitave je dane bioavio u svojoj tvornici. Velikom ambicioznošću i pažnjom pribivio je on prvim radnjama i nadgledao posao. U osnovama, koje su nikle u njegovoj duši, bio je konzekventan, te je upravo neumornom agilitošću krčio puteve k napretku i daljem razvitku svoje tvornice. Ta njegova živa ambicija i željezna marljivost nije ostala bez uspjeha, a zdravi temelji, na koje je postavio tvornicu, donose danas već krasnih plodova, koji su sigurno jamstvo i za dalji procvat ovoga poduzeća.

Prvi uzorci iz ove tvornice izradjeni su na 23. veljače 1885 na trgovačkom stolu Eduard Bansa u Beču, koja danas već ne postoji. Isto tako nema danas niti jedinog radnika, koji je kod osnivanja tvornice sudjelovao.

No zato imade 8 uposlenih radnika koji će početkom godine 1910. moći proslaviti dvadesetipetogodišnjicu svoga rada u tvornici, a ti su sretnici: Fuke Miško, Grebner Josip, Hribat Antun, Lončarić Miko, Librić Martin, Ocvirek Martin, Reiss Franjo i Zobarčić Ana sada udata Koletić.

Kakova je blagodat ovo poduzeće po pučanstvo Bregane i okolice nije nužno podrobnije crtati. To je vidljivo za svakoga, koji je u onu okolicu zalazio prije 25 go-

dina i sada. Siromašno je pučanstvo onoga kraja našlo u tvornici svoju sigurnu zaradu, na koju se može u svako doba da osloni. Znamenite svote ostaju u rukama domaćih ljudi i radnika, a od toga dobija čitav okoliš, koji se materijalno diže i unapređuje svoje gospodarstvo. Sigurna zaslužba i štednja jaka je poluga za narodno blagostanje; gdje niču tvornice tamo se i pučanstvo diže i napreduje. Da je to istina, treba se obazrijeti samo na breganski kraj.

One male seljačke kolibice i potleu šice, koje su se prije četvrt vijeka tjeskobno zgurile u onome kraju, zamijenjene su danas s ukusnim i čistim zidan'm kućicama. Zemljišta nekoć pusta ispunjena su sa novogradnjama, krasnim kućicama na hrvatskoj i kranjskoj strani. Svega toga ne bi bilo, da nema ondje ove tvornice, čiji osnivač je bio i za života dobrotvor naroda, pak i poslije smrti donose narodu njegove zamisli lijepu zaradu.

Zato je pučanstvo Bregane i okolice zahvalno osnivaču kano i sadašnjoj plemenitoj vlasnici gospodji Aleksandrini barunici Allnoch, koja je takodjer pošla stazom svog blagopok. supruga, te neunornom brigom i ustrajnom djelatnošću unapređuje danomice svoje poduzeće. Rezultati njezine djelotvorne skrbi opažaju se sve većma u snažnom razvitku tvornice kao i u misaonim osnovama, koje su realizovane pod njezinim vlasništvom.

Za osnutka tvornice bilo je zaposleno jedva 20-30 radnika, a danas ih ima 230. Tvornica je proširena u godini 1897., a osobito u godini 1900., kada je prizemna radionica preuređena u jednospatnu, godine 1906. podignuta je krasna moderna pilana, a ove godine je uređena u tvornici po najnovijem uzoru parna sušionica i saviona.

Nastojanjem gdje. bar. Allnoch uređena je u Bregani prošle godine dobrov. vatrog. četa, za koju se članovi rekrutiraju iz same tvornice. Tako se i u moralnom pravcu djeluje povoljno na okoliš i na radnike tvorničke, a društvo ispunjuje jednu veliku prazninu, koja se osjeća u pomanjkanju vatrog. društava u općini Podvrh.

Prva hrv. tvornica štapova bar. Allnoch u Bregani jest jedina ove struke u Austro-Ugarskoj, ona izrađuje i izvozi svu svoju produkciju raznovrsnih gotovih štapova za šetnju, suncobrane i kišobrane, te držaka za potonje dvije svrhe, ponajviše u Njemačku, zatim u Austriju, Englesku, Rusiju, Madžarsku, Belgiju, Holandiju, Švicarsku, i Rumunjsku. Tvornica je odlikovana 3 put na izložbama u Zagrebu i Budimpešti.

Danas je ravnateljem ove tvornice g. Franjo Jelinik, a knjigovodja g. Ivan Brdar, oba spremni i marljivi činovnici. Prednjaci su kod radnja: gg. Franjo Reiss, Josip Grebner, Matija Stien, Agust Blattan i Miko Lončarić, svi vješti i radni ljudi.

Ovo je kratak osvrt i u krupnim crtama prikazan rad ove tvornice, koja služi na blagodat našeg pučanstva u okolini Bregane.

Čestitamo vlasnici gdje. barunici Allnoch prigodom dvadesetpetogodišnjice opstanka njene tvornice, želeći joj postojani uspjeh i dalji napredak u njenom poduzeću.

Povremeno baždarenje u Samoboru.

U smislu naredbe ministarstva trgovine prispio je državni baždar g. Dragan Šviglin u Samobor, da ovdje preduzme povremeno baždarenje svih javno-prometnih mjera i mjeračih sprava u Samoboru i u okolnim općinama.

U Samoboru je predano, na kontrolu mjera tekućina 117 komada, mjera za suhe stvari 76 kom., uteža 565 kom., vaga 75 kom. Pogreške pronađene su radi toga, jer nijesu stranke svake treće godine dale svoje mjere popravljati i nanovo baždariti. (Zak. čl. VIII. od 1874.)

Iz samoborskog kotara prijavljene su dvije stranke političkoj oblasti radi toga, što su im utezi pokazivali znatnu diferenciju. Isto su tako 2 vage zaplijenjene, jer nijesu bile obaždarene, a služile su se njima stranke u javnom prometu.

Do 1. siječnja imat će se opažene pogreške kod mjera i mjeračih sprava ispraviti i nanovo dati baždariti. Čaše i boce, što ih upotrebljavaju krčmari, moraju biti providjene krunom. Gdje će se pronaći bez toga znaka, bit će stranke pozvane na odgovornost, a mjere će im se oduzeti.

Glede prekršaja mjerenja postoje ove ustanove:

Prekršaj počinja, te u koliko čin ne potpada pod težu kaznu, imade se kazniti novčanom kaznom do 200 kruna, a u slučaju priuipadnosti, ako još nijesu od pretrpljene posljednje kazne protekle dvije godine, imade se kazniti zatvorom do 8 dana i novčanom kaznom do 400 kruna onaj:

a) koji u javnom prometu upotrebljuje mjeru ili mjeraču spravu, koja u smislu zakona nije dozvoljena;

b) koji takovu mjeru ili mjeraču spravu, koja se u smislu zakona imade obaždariti ili je potpadala dužnosti povremenoga obaždarenja, bez propisanoga baždarenja, odnosno povremenog obaždarenja, stavi u javni promet, ili je u javnom prometu upotrebljuje ili takovu mjeru odnosno mjeraču spravu u svojoj obrtnoj poslovnici, skladištu, dućanu ma i nerabljenu, no bez biljega prvoga obaždarenja drži u pripremi prodaje radi;

c) koji u gostionici, krčmi, kavani ili u inoj javnoj prostoriji izručuje potroška radi vino, pivo ili ina žestoka pića u bocama ili posudama, koje ne odgovaraju ustanovama zakona;

d) koji, izim u §-u 24. ustanovljenih iznimnih slučajeva, stavi u promet vino, pivo ili ina žestoka pića u bačvi, koja nije providjena propisnim žigom.

Prekršaj počinja, te u koliko čin ne potpada pod težu kaznu, imade se kazniti novčanom kaznom od 100 kruna a u slučaju priuipadnosti, ako još nijesu od pretrpljene posljednje kazne protekle dvije godine, imade se kazniti zatvorom do 4 dana i novčanom kaznom do 200 kruna, onaj:

a) koji doduše obaždarenu, no takovu mjeru ili mjeraču spravu upotrebljuje u javnom prometu, o kojoj je znao ili bi uz dužnu opreznost morao znati, da ista ne odgovara zahtjevima zakona;

(Ove kaznene ustanove upotrijebit će se za one stranke, kod kojih se pronađe, da su njihove mjere i mjerače sprave pogrešne u tolikoj mjeri, da prekoračuju kašniju granicu pogreške ustanovljenu u naredbi ministra trgovine te se može ustanoviti slučaj kulpozne lakoumnosti).

b) koji protiv odredbe n pomenute u zadnjoj alineji §. 16. ovoga zakona ne uništi baždarski biljeg na mjeri ili mjeračoj spravi, koju je popravio (preinačio ili ispravio);

c) koji na takovoj bačvi, u kojoj vino ili pivo dolazi u promet, preduzme ili dađe preduzeti takav popravak, uslijed kojeg se je sadržina bačve promijenila preko granica naredbom ustanovljene razlike, te na dotičnoj bačvi ne uništi ili ne dađe uništiti prijašnji biljeg.

Domaće vijesti.

Podijeljenje župe. Ban je podijelio ispražnjenu pod previšnjim pokroviteljstvom njegova ces. i kr. apostolskoga Veličanstva stojeću župu u Cirkveni, kotara križevačkoga a županije bjelovarsko-križevačke, Stjepanu Mraku šiću dosadanjem župniku u Rudama.

Čestitamo od srca gosp. Mraku šiću, što mu se ispunila davna želja, ma da i žalimo, što iz okoliša gubimo ovog vrijednog i čestitog svećenika.

Stalni gospodarski izvjestitelj za upr. općinu Sv. Martin. Ban je imeno-

vao stalnim gospodarskim izvjestiteljom za područje općine Sv. Martin - Okić veleč. g. Oskara pl. Simića, tamošnjeg župnika.

Vrlom ovom i prokušanom gospodaru ardačno čestitamo.

U županijsko stočarsko povjerenstvo imenovalo je hrv. slav. gospodarsko društvo svojim izaslanikom gosp. dra. Milana Krištofa, posjednika i urednika „Gospodarskog lista“ u Zagrebu.

Skupština opć. činovnika kotara Samobor. Prošavše nedjelje, 7. o. mj. održana je u Samoboru skupština opć. činovnika samoborskoga kotara. Učesnika je bio priličan broj, a prisustvovali su ovome sastanku i izaslanici „Zemaljskog društva opć. činovnika“. Zastupali su ovo društvo gg. društveni predsjednik Ivo pl. Martinić, bilježnik općine Riječica kraj Karlovca, tajnik Ivan Domitrović, bilježnik općine Sela kraj Siska, i blagajnik Luka Zubčić.

Skupština je počela točno u 10 sati u vijećničkoj dvorani trg. poglavarstva, a otvorio ju je sazivač načelnik g. Čop. Pozdravio je nazočne članove i predlaže, da se bira odbor opć. činovništva samoborskoga kotara. Izabrani su aklamacijom: predsjednikom Josip Čop, tajnikom i blagajnikom Milutin Novaković. Potom je uzeo riječ predsjednik zem. društva, Ivo Martinić, te potanje izvjestio o radu zem. društva opć. činovnika, kao i o nastojanju, da se unaprijede staleški interesi. Dosad su postignuti lijepi rezultati, te ostvareno više davnih želja opć. činovništva naklonošću kr. zem. vlade. — Nač. Čop predlaže, da se izašlje brzojavna zahvala preuzv. g. banu i njegovu zamjeniku za dosadanje uvaženje pravednih želja opć. činovništva kao i preporuku za dalju zaštitu. (Prima se jednoglasno).

U skupštini je osim toga raspravljeno pitanje o nabavi tiskanica, izdanju društ. koledara, o međusobnoj posmrtnoj pripomoći opć. činovnika i t. d.

O podne je bio banket u gostionici kod „Grada Trsta“, koji je počastio i kot. predstojnik g. Milan Ključec. Razvila se vrlo animirana i kolegijalna zabavica, koja je potrajala do 9 sati uveče. Razumije se, da je tom zgodom palo i više oduševljenih zdravica.

Novi trg. zastupnici. Budući da je kr. zem. vlada, odjel za unutrašnje poslove otpisom od 28. listopada t. g. odbila utok potpisan po Maksi Novaku protiv izbora četvorice trg. zastupstva, obavljenog 27. travnja odnosno 7. svibnja, o. g. to je kr. kotarska oblast pozvala trg. poglavarstvo, da u iduću sjednicu trg. zastupstva pozove i nove zastupnike, Josipa Bedenka, Giuru Hercega, Franju Golešića i Gjuru Jurčića. Ovi će zastupnici na odnosnoj sjednici položiti zavjeru u ruke kr. kotarskog predstojnika.

† **Ljubica pl. Mihalić.** Nekadanja učiteljica na našoj pučkoj školi, Ljubica pl. Mihalić, umrla je 6. o. mj. u Zagrebu u roditeljskoj kući. Bila je u nas vrlo cijenjena, a mnoge njezine učenice s tronućem će saslušati vijest o njenoj smrti. Siroti potamnio je um prije više godina, a sada ju je smrt riješila dugih patnja. Doživjela je 33 godinu, te je uz majku oplakuju još dvije sestre i brat dr. Adolf Mihalić, tajnik vlade. — Laka joj zemlja.

Predavanje o Vrazovoj Ljubici. Kako nas telefonski obavještavaju iz Zagreba, priređuje ondje u subotu, 20. o. mj. „Društvo hrv. zmaja“ predavanje o Vrazovoj Ljubici, Samoborki. Predavat će presv. gosp. Božidar pl. Kukuljević Sakcinski, vlastin u Ivancu (nekoć pristav kot. oblasti u Samoboru). Predavanje će biti u 8 sati uveče, a Samoborci, koje stvar zanima, kao gosti dobro su došli.

Stavni obvezanici. Tri doba razreda koja se imadu pozvati na stavnju u idućoj godini, sastoje se od stavnih obvezanika rođenih godine 1889, 1888, i 1887.

Žrijebanje ohavit će se 15. siječnja 1910. kod. kr. oblasti u Samoboru i to samo glede gladića popisanih u 1. dobnom razredu.

Ne vjeruj onome, koga ne poznaj. Katica Tonšetić, supruga krojača iz Samobora donijela je prošavše nedjelje u Zagreb na lički trg košaru krušaka. Kako je morala radi nekoga posla na Jelačićev trg, povjerila je nekomu dječaku, koji je naveo, da se zove Dragutin Žinka, košaru s kruškama, da ih prodaje na ličkom trgu. Kad se je iza nekoga vremena vratila, nije više tamo našla ni „Zinke“ ni krušaka.

Jabuka donijela po drugi put plod. Gosp. Ivan Brdar donio je u naše uredništvo grančicu od jabuke sa plodom. Na sitnoj grančici nalazi se nagusto porodjanih 7 jabuka, koje su dakako zelene, ali prilično velike. — Isto nam tako javlja žitelj Vid Vugrinec iz Podvrha, da je u Jazbini jedna jabuka, koja svake godine dvaput urodi, pak je i sada urodila, ali je ovaj drugi plod sitan poput oraha. Ujedno nam šalje procvalu šljivinu grančicu.

Ispravak. U uvodniku od prošavše nedjelje uvukla se u citiranju datuma vladine naredbe tiskarska pogreška. Umjesto vrhovnog rješenja od 22. svibnja 1909. ima stajati: od 22. svibnja 1902.

Potporni zid župne crkve i kanonik Glasić. Da je zid oko župne crkve potporni, to slijedi iz njegova sastava kao i izjava stručnjaka, kot. i županijskog inženira. No ovo je bilo i nepobitno mnijenje i pok. kanonika Glasića, što jasno slijedi iz jedne njegove molbe za popravak rečenog zida od god. 1849., koju ćemo u cjelosti pripočeti. To ćemo učiniti već i stoga, da se vidi, kako općina nije nikada morala popravljati potporni zid crkve. A kad bi i bila što dobrovoljno učinila za taj zid, ili što pridonijela to bi se moglo dogoditi samo uslijed molbe i kao darovanje. Ovakav pak dar nije obvezatan bio po općinu, niti ju je mogao vezati na budućnost. Evo te molbe kanonika Glasića:

Slavni magistrat!

Zarad neprilike koja kod farne crkve Sv. Anastazije dogodila se je, najme da zid najviše zbog zločestoga dela porušio se je, koj popravak da se dobro dogotovi, sa velikim stroškom je skopčan, šta mora biti, jerbo drugač za nekoliko godina istoj crkvi porušenje grozi se.

Iz ovoga zroka, jerbo u peneznici župljanskoj zarad dugov, koje u dohodku mojem u župu ovu našao sam i isplatio, dosta novac za ovaj posel sgotoviti manjkalo bi.

Usudjujem se slavnom magistratu od strani župljanske crkve nepriličan postati pokorno molit, da ovaj popravak na se uzeti, šta da posluheno bude, nagnenost, koju od slavnoga magistrata prerečena crkva u svakom vremenu i nezgodu je počutila, mene sigurnoga čini blagoizvolili bi.

Uostalem prošnju crkve ponavljajuća dubokim štovanjem ostajem

sluga pokoran

Antun Glasić

župnik samoborski.

Iz ovog podneska jasno slijedi: da je pok. Glasić smatrao zid oko crkve potpornim jer izriče bojazan, da ako se zid ne popravi „za nekoliko godina istoj crkvi porušenje grozi“, a drugo, da nije bila obavezana općina, da taj zid popravlja, jer inače ne bi župnik Glasić pokorno molio, da općina taj popravak „na se uzme“. Na koncu ponovo napominjemo da i općina i vještaci stoje na jedino ispravnom stanovištu da je taj zid potporni, a kao takav prema vrhovnoj rješidbi zem. vlade, odjeia za bogoštovlje i nastavu od 22. svibnja 1902 broj 3767 imade popravljati jedino crkvena blagajna ili patron, a nipošto općina.

Drzoviti „fremteri“. Samobor je tako sretan, da valjda nijedan dan ne prodje kad ne bi prosjaci i „fremteri“ u nj hodočastili. Kako iz njega vodi put u Kranjsku, tu se nadje i oveci broj drugova, koji se

po Samoboru razidju, da još koji groš „isfehtaju“, na hrvatskoj strani, a onca nastavljaju svoj put dalje. Pri tom napostovanju općinstva, znadu li „fremteri“ biti tako drzoviti, da se pojedinci moraju obratiti izravno na policiju, da ih zaštiti od drzovitih prosjaka i njihovog prostaštva. Tako je neki dan jedan od te svoje po imenu Hinko Grosman, bio do krajnosti drzak tražeći silom staro odijelo kod g. Edvarda Presečkoga. A kad mu ga nijesu dali, stao je bučno prosvjedovati lupajući po zatvorenim vratima i navaljujući prijetnjama na kuharicu.

U srijedu je jedan jednako drski „fremtar“ počeo psovati i kleti, kad mu g. Konstatin Vanjek nije pružio tolik dar, kolikog je tražio taj „vandracec“ u svojoj „poniznoj“ molbi.

Obojica drzovitih prosjaka aretirana su po ovomjesnoj trg. straži. A mi upozorujemo policiju, da što bolje pripazi na ovake individue, medju kojima ima dosta klateža, što živi samo od prosjačenja i tatbine, jer će se inače još većma svraćati u naše mjesto, dosadjujući svojom drzovitošću mirnim građanima.

Martinska večer u Pučkoj knjižnici i čitaonici vrlo je lijepo ispala, te je bila vanredno brojno posjećena. Vina su poklonili za ovo zabavu: gg. predsjednik Antun Filipić, podpredsjednik Franjo Vrbinšćak i nekadanji član Martin Poreden.

Godišnji sajam u Galgovu kod Sv. Martina koji se održavao 12. o. mj. bio je vrlo dobro posjećen. Dotjerano je bilo 2004 komada rogatog blaga, od kojeg se prodalo 236 komada u tuzemstvo a 98 u Austriju.

Blago je bilo poprječno dobro uhranjeno čisto i zdravo a pasmine u najvećem dijelu pingavske.

Redarstvene vijesti. Trg. stražar Edvard Tičar imao je 11. studenoga noćnu službu, a tom je zgodom naišao na skitnicu Sofiju Rapačić rodom iz općine Bunić, kot. Korenica, kako tumara Smidhenovom ulicom. Na pitanje, što radi u to doba na ulici, odgovorila je Sofija Rapačić, da je ne će nitko na stan primiti. Tičar ju je proglasio uapšenom, te je presudjena po kr. kot. oblasti na 1 dan zatvora. U vrijeme, kad je Sofiju Rapačić htio stražar odvesti u haps, zauzeo se za nju A. M. psujući redarstvo i stražara. Uslijed toga je i on aretiran, pak je po oblasti presudjen na 2 dana zatvora.

11. studenoga zatekao je stražar Mučnjak u Smidhenovoj ulici Juraja Mešića, kako prosjači po mjestu. Na opomenu stražarevu, odbrusi taj jednostavni: „Vas ni niš briga zmenom, ja sam sloboden kak ptič“. Spremljen je i on u zatvor, te po oblasti presudjen na 24 sata zatvora.

Kradja u Farkaševcu. 9. o. mj. izvidila je ophodnja oružnička, da je u Farkaševcu na štetu ondašnjeg žitelja Jože Vlahovića, kbr. 8. noću od 8. na 9. o. mj. iz zatvorene komore ukradeno razne muške i ženske rubenine, 4 para ženskih čizama, te gotovo novca u iznosu od 9 K 14 fil. Ukupna vrijednost ukradenih stvari iznosi 232 K 14 fil.

U komoru je provaljeno s pomoću otpirača. Prijava je podnesena kotarskomu sudu. a daljni su izvidi u tečaju.

Umrii u Samoboru od 7. do 14. studenoga:

Dragec Fresl, dijete poljodjelca, 2 god., Gornji kraj.

Ljuba Fugl, 27 god., poljodjelac, od tuberkuloze.

Vozni red na samoborskoj željeznici od 1. studenoga 1909. je slijedeći:

Vlak odlazi iz Samobora u Zagreb: u 6, i 9:10 sati prije p., 1:10 poslije podne te u 7 sati uveče.

Iz Zagreba u Samobor kreće vlak u 7:30 i 11:30 prije podne, 2:40 poslije podne, te 7:03 uveče.

PROSVJETA.

Knjige „Matice Hrvatske“ izdati će još prije Božica. Gg. koja žele, da ih odmah, čim izadju, dobiju neka se izvole kod potpisanoga najaviti uplativši članarinu od 6 K; odnosno utemeljitelji svoje godišnje prinose.

Dr. Božidar Krnic,
povjerenik „Matice Hrvatske“
za Samobor i kotar.

Gospodarstvo.

Prvo pretakanje mladog vina. Ove će godine biti nužno da se preduzme ranije pretakanje vina, negoli je to bilo običajno. Razlog je u tome, što je groždje bilo dosta nagnjilo, te su mnoge klice bolesti već sa groždjem prispjele u mošt. Te su sada bakterije najviše u droždju, gdje imaju najbolju hranu za svoj razvitak. Ranim pretakanjem oslobadjamo vino od droždja, a potom i zametnika bolesti. Osim toga će mlado vino doći ranije sa uzduhom u dodir i ukoliko nije bilo potpuno vrijeanje, to će naknadno provrijeti, što je od eminentne važnosti, ako se hoće dobiti stalno i valjano vino. Da kod pretakanja valja paziti na osobitu čistoću, to nije nužno posebice istaći, jer to mora biti svakom gospodararu dovoljno poznato.

Bijeljenje vočki. Da zaštitimo drveće od raznih insekta, koji prezimljuju u pukotinama pod korom, treba sada bijeliti vočke sa mješavinom vapna, u kojeg smo pridodali nešto ilovače i petroleja. Prije samog bijeljenja valja drvo dobro očistiti, skinuti s njega mahovinu i uništiti crvenog ušenca, ako se na drvetu nalazi.

Protiv krvavog ušenca dobro je i okopati oko drveta i na jedan prst debelo nasuti smrvljenog živog vapna, pa opet zemljom zagrnuti. Vapno ne će škoditi vočki, a ušence će uništiti, koji se pred zimu najradije drže pri korijenu.

Obrana voćaka od zecova. Zecovi su dosta nanijeli štete prošavših godina, naročito jabukama i kruškama. Vočke treba za vremena omotati slamom ili kukuruzovinom, da se prepriječi šteta od zecova. C.

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

5% u korist naše djece.

„Amur-Creme“

preporuča se kao najbolje i najfinije sjajno laštilo sadašnjosti za cipele (box-kalf i ševro). Isto ne kvari kožu, ne otpušta boju, ne propusti mokrinu, daje najljepši sjaj, te čini obuću mekanom i trajnom.

Čuvajte se patvorina, koje kvare obuću. Tražite izrično „AMUR-CREME“ isto se dobiva u svim boljim trgovinama

Prvi hrvatski proizvod sjajnog laštila

„AMUR-CREME“

J. URLI, Zagreb.

Dobiva se u Samoboru u trgovini kožom JANKA FILIPCA SIN.

Uspješno se oglašuje u
„Samoborskom listu“

NESTLÉOVO

BRAŠNO ZA DJECU

dojenčad, rekonvalescente,

bolujuće na želudcu.

Sadržaje najbolje alpinsko mličko.

Brašna njeguju djecu besplatno kod NESTLÉ.

Beč I. Biberstasse 11.

Čast mi je svim cijenjenim mušterijama i sl. građanstvu javiti, da sam svoju

brijačnicu

od 10. studenoga 1909. preselio u Rambergovu ulicu kbr. 14.

Kao dosad, tako ću i odsele nastojati, da zahtjevima vrlo cijenjenog općinstva u svakom pogledu zadovoljim.

Preporučujući se u dalje povjerenje, kojim sam već dosada bio počašćen, bilježim se uz veleštovanje

Mato Hudoklin
brijač

Iznajmljuje se

kuća sa bašćom i gospodarskim prostorijama u Šmidhenovoj ulici broj 40.

Otvorenje krčme.

Čast mi je javiti znancima i prijateljima kao i mojim kolegama da ću danas u nedjelju t. g. 14 studenoga otvoriti krčmu u Gajevoj ulici broj 11.

Točit ću kao i dosele izvršnu i finu domaću kapljicu, te za dobru podvorbu jamčim. Preporučujem se p. n. općinstvu, da me počasti svojim pohodom, te se bilježim uz odlično poštovanje

Ignac Stiplošek.

Domaćice!

Želite li biti jeftino, brzo i točno podvorene to se izvolite potruditi u moju trgovinu, gdje će te naći uvijek na skladištu:

Najfinije francesko ulje bez mirisa, banatsko brašno, fine kave, čaja, groždjica, badema, kao i svu ostalu specerajsku robu, k tome preporučam limeno, emailovano i drveno

kuhinjsko posudje

sjeme za pravljenje samoborske muštarde kao i friške rožice i smokve uz najjeftinije cijene.

M. Škarek

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Novo i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilaž, svratištar.

E. PRESEČKY

trgovina mješovitom robom na malo i veliko u Samoboru.

Veliko skladište željeza za gospodarsko orudje, kao plugove, brane, kopače, lopate, okove za kola itd. Posudje emailovano svake vrste, najbolje kakvoće i na nižih cijena.

Skladište mirerainih i rudnih voda i svježeg Mautnerovog sjemenja.

5500
svjedodžbi od liječnika i privatn. potvrđuju, da

KAISER-ove

prsne karamele
za tri omorike
najuspješn. otstranjuju

Kaselj

promuklost, sluzavost, katar i kašalj hripavac

Omot 20 i 40 fil.,
svežanj 60 fil.

Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČIĆA
liječarstva u Samoboru

Trgovina STJEPAN ŠOIĆ

Rambergova ulica.

Veliko skladište dasaka, balvana (špiravaca) i inog gradjevnog suhog drva kao i portlant-cementa vapna i trstike.

Stolari i poduzetnici uz snižene cijene.

Chinoferrin jača slab želudac i vraća izgubljeni teč za jelo.

Chinoferrin najbolji je lijek protiv slabosti i nijednolje.

ZAGREB.

Starčevićev dom.

ZAGREB.

Starčevićev dom.

(traj državnoga kolodvora.)

Poslovnica za otpremanje osoba

iz radničkoga i seljačkoga staleža u prekomorske krajeve.

Preuzimanje putnika

I., II. i III. razreda sa najbržim i najsigurnijim parobrodima. Putovanje iz Havre u New-York za 6—7 dana sa brzim parobrodima franceskog parobrodarskog društva: „Compagnie Générale Transatlantique“ u Parizu i „Holland-Amerika Linijom“ preko Rotterdama, kojih parobrodi preplave more za 6—8 dana.

Otprema putnika iz Zagreba svakog ponedjeljka i subote.

Samoborska tiskara Slavka Šeka u Samoboru.

Najfinije laštilo

za Box, Chevro i Lack-cipele, svježe uvijek na zalihni. Kutija samo 20 ml.

Prazne kutije uzimam po 2 fil. natrag.

Pete od gume

najsolidnije i u svim veličinama i uz najjeftinije cijene.

Sve ovo kao i razne druge postolarske potrepštine i alati dobivaju se u trgovini koža

MAVRE NEUMANA

(Nasljednik Fileusa Jurčića)

Samobor, Rambergova ulica.

Naučnika

za tiskarski posao prima S. Šek, Samobor.

Kupujte dragulje, zlatnu, srebrnu, kinasrebrnu robu i satove najbolje vrsti kod najstarije domaće draguljarske tvrtke.

Utemeljeno godine 1850.

JOSIPA ENGELSRATA

draguljara i zlatara, ZAGREB, Ilica broj 5.

(u palači I. hrvatske štedionice.)

Podružnice: Rijeka, Piazza Adamich. Opatija, kra Andjoličina kupališta. Cienici badava i franko.

„Salvator“ vinovica.

Takovo sredstvo ne opstoji skoro tako brzo, koje bi se u raznim slučajevima moglo tako uspješno upotrijebiti, kao što je to „Salvator“ vinovica. Služi kao izvršno jačajuće sredstvo kod turista i ljudi od športa, osvježuje mišice i odstranjuje umornost. Rabi izvršno kod svake vrsti prehlade kao sredstvo za natiranje i kao oblozi, proti glavobolji, za čišćenje zubi i izplahivanje grkljana, proti izpadanju kose. Iznufla nakapljen na komadiću šećera djeluje „Salvator“ vinovica kod želudačnih tegoba izvršno. Cijena 1 boci 1 kruna.

S. Mittelbach, Zagreb,

liječarna „k Salvatoru“ i droguerija. Jelačićev trg broj 2.

Dobiva se u Samoboru u liječarni M. Kleščića

Hrv. banka za maloposjednike

dioničko društvo

Zrinjski trg 9. — ZAGREB — Zrinjski trg 9.

ukamaćuje štedne uloške

sa čistih 4 1/2%